

ILD OG BÅL – FLINT OG STÅL ELLER DET MODERNE ”FIRE-STEEL”

Formål	Tænd bål uden at bruge tændstikker, pair og tændblokke
Introduktion	<p>Ild og et godt bål er en forudsætning for at lave ordentlig varm mad på lejr. Få check på , hvordan du klare dig med få midler. Tænd ild med flint og stål eller det moderne ”fire steel”.</p> <p>På Gillastugan er der rigeligt med brænde, så øv jer i at lave bål.</p>
Beskrivelse	<p>Hvad er aktiviteten - Hvordan gør man?</p> <p>"Den nemme" - Lav ild med 'Fire Steel'</p> <p>Du skal være klar med alt dit optændingsbrænde, inde du laver ilden.</p> <p>Her skal du bruge en lille tot blå, tørt græs eller det ALLERTYNDESTE birkebark, som du nulrer i stykker. Form en lille rede med dette gnistfang. Tag 'Fire Steel'-sættet' og skrab en gnist af den runde metalpind med det flade metalstykke. Gnisten skal ramme ned i gnistfanget. Pludselig har du flammer, og så fortsætter du med optændings-brændet på sædvanligvis. Husk altid at have rigeligt med optændingsbrænde, så bålet ikke går ud i starten.</p> <p><u>Godt gnistfang; en 'kul-klud'</u> - særligt til flint og stål-metoden.</p> <p>Den smarte kulklud (<i>charcloth</i> på engelsk) er en forkullet klud. Det er supergodt til at fange gnister og starte en glød.</p> <p>Måske ligger der noget kulklud i aktivitetskassen, ellers gør I sådan her: I skal bruge en tæt metaldåse f.eks. en af jerers brugte tomat- eller makreldåser (rengjort), som I pakker tæt ind i stanniol. Inden I pakker dåsen ind skal I bruge nogle stumper bomuldsklud (gammel t-shirt eller viskestykke) i 4x4 cm stykker. Læg stykkerne løst i</p>

dåsen, inden I pakker den ind. Lav et lille hul maks. 1 mm med et lille søm. Sæt dåsen i et ikke for kraftigt glødebål. Det vil begynder at ryge ud af hullet i dåsen. Når der ikke kommer mere røg, tager i dåsen ud af bålet og lader den køle hele af. De færdige kulklude gemmes tæt indpakket.

Flint og stål – det skal læres, men er en *blæreting* at kunne!

Hold flintestykket i den ene hånd så der vender en skarp kant skråt opad. Bevæg stålet hurtigt i en bue forbi flintestykket, så det netop strejfer flinten. Idéen er at skrabe ganske tynde stumper stål af ildstålet.

Øv dig! Man skal kunne lave en god stor buket gnister før man går videre:

Når der er gnister, skal man have dem til at fænge i noget og her bruger man en kulklud.

Man kan enten holde sin kulklud ovenpå flintestykket, eller man kan lægge det på et tørt underlag, holde stålet ovenover og "slå gnisterne ned på kulkluden" med flintestykket.

Når kulkluden gløder lidt, lægger man det i en fuglerede af tynde høvlspåner eller fint græs, og puster godt, mens man holder reden sammen om tønderet med fingrene.

En anden metode er at lægge det glødende tønder mellem to flade stykker trækul, og så puste ind i revnen i "sandwichen".

Når der så er mere ild, flytter man hele herligheden til sit forberedte bål, og så kører det bare.

Tips og tricks: Det alleryderste hvide birkebark brænder godt og indeholder lidt olie, som giver en god flamme. På grantræer sidder der normalt inderst ved stammen udgåede små kviste, som er tørre og er godt optændingsbrænde. Lav også et par optændingsjuletræer.

Brænde samles nemmest i skovbunden rundt om lejrpladserne. Det er nemmere at tage en favnfuld tykke grene, som man kan knække eller save over, end at skulle kløve tykke stykker brænde. Du skal alligevel bruge både tynde og tykke stykker brænde, når du laver bål.

Materialer
– Hvad er der i kassen
– hvad skal du have med hjemmefra?

”Fire-steel”
Ildstål
Sort flintesten importeret fra Danmark. Det har vi normalt ikke i jorden på Gillastugan, hvor undergrunden er granit.

Måske: Blår, birkebark, kulklud.

Det skal du skaffe selv, hvis du vil være sikker på at gennemføre aktiviteten:
Blår, dåse, stanniol, dåse, klud.

Idéoplæg

Båldåse, der udnytter brændet.
Her er en sjov hike-brænder, der er billigere end hvad du ellers finder i din grej-shop. Du skal bruge to dåser, en kniv, dåseåbner og en skruetrækker til projektet.
- der er flere modeller, bare gå i gang. Eksperimenter og se, hvad der virker bedst.

- 1) http://www.youtube.com/watch?v=BxODae_BS74
- 2) <http://www.youtube.com/watch?v=XCswquQ6H8>

1)

2)

Praktiske vink

Baggrund

WWW-link

Firesteel og birkebark: <http://www.youtube.com/watch?v=pEOXKjRJR3M...>

Slå ild så det sprutter: <http://www.youtube.com/watch?v=hmP7gn2edVA>

A)

B)

Maj 2014